

पाली या गावी कल्याणश्रेष्ठी व इंदुमति या वैश्य दांपत्यास गणपती-भक्तिमुळे बल्लाळनामक पुत्र झाला. 'भाद्रपद शुद्ध चतुर्थीला जे भक्त येथे येतील त्यांच्या मनःकामना मी पूर्ण करीन' असे आश्वासन भगवंताने बल्लाळला दिले तेच स्थान पाली-बल्लाळेस्वर.

गृत्सम ऋषींवर महड (मढ) येथे गजाननाने कृपा केली तेच श्री वरद-विनायक महड स्थान की ज्या ठिकाणी स्नान-दान करण्याने पुण्य मिळते.

कपील मुनींना इंद्राकडून मिळालेला 'चितामणि' गणदैत्याने हिसकावून घेतला. कपील मुनींनी गणपतीची आराधना केल्यावर, गणपतीने 'चितामणि' कपीलमुनींना मिळवून दिला, व तेव्हांपासून हा गणपति 'चितामणि' थेऊर येथे वास करून आहे.

लेण्याद्रि नामक पर्वतावर गजाननाची पार्थिव मूर्ति करून पार्वतीने गजानन हा पुत्र व्हावा म्हणून उग्र तपश्चर्या केली. तीच मूर्ति एका भाद्रपद शुद्ध चतुर्थीला सचेतन होऊन पार्वतीसमोर उभी राहिली व सिधूदैत्याचा नाश केला. तोच गिरीजात्मक लेण्याद्रि.

विघ्नासुराचा पाडावकरून त्याच्याच विनंती वरून गजाननाने श्रीविघ्नेश्वर नाव धारण केले व तेथेच ओझर येथे देवांनी श्रीविघ्नेश्वराची स्थापना केली. याविघ्नेश्वराचे भजन-पूजन केल्यास विघ्नांचा नाश होतो.

रांजणगाव येथे त्रिपुरासुर दैत्याने त्रिभुवनाला हैराण केले. शंकराने गणपतीची प्रार्थना केली व आद्य बीजमंत्र मिळविला व त्या बलावर शंकराने त्रिपुरासुर संहार केला. येथील मंगलमूर्ति नवसास पावते. तेथे तळघरात दहा सोडांची व वीस हाताची मुख्य मूर्ति आहे. तिचे ध्यान मोठ्या संकटकाळी विशिष्ट कार्याविना करू नये अशी प्रथा आहे.

असे बरेच सिद्ध गणपती आहेत. वर काहींचा उल्लेख एवढ्यासाठीच की गणपती हा देवांचा देव आहे हे पटवून देण्यासाठी या मूर्ति पाषाणाच्या आहेत पण अनेक वर्षे भक्तांनी त्याठिकाणी आपली श्रद्धा ओतली आहे व ओतत आहेत. म्हणूनच या मंदिरात नवचैतन्य आहे. अशाच प्रकारे प्रभादेवीच्या सिद्धीविनायक आज मुंबईत भक्तांना दिलासा देत आहे - फलद्रूप होत आहे.

(पान ४१ वर पहा)

विशेष पुण्याईचे फळ

-श्री. मधुसूदन वामन करंबेळकर
रघुनाथ निवास, चेंबूर गावठाण,
मुंबई नं. ४०० ०७१.

यदा पुण्य विशेषेण लभते संगति सताम्
मद्भक्तांना सुशान्तानां तदा मद्दृषया मतिः

० प्रभू रामचंद्रांनी तारेला उपदेश करताना वरील श्लोक सांगितला आहे.
अर्थ - पुढे जेव्हां काही सुकृत-पुण्य उदयास येऊन अत्यंत शांत आणि माझ्या
भक्तीत रममाण होणारे अशा सत्पुरुषांची संगति लाभते तेव्हाच त्यांच्या मनात
मज संबंधी प्रेम उत्पन्न होते. एकनाथी भागवतातसुद्धा वरील अर्थाचा श्लोक
आलेला आहे.

‘कोटी जन्मांची पुण्य संपत्ती । जरी गांठी असेल आरती । तै जोडे
साझ्या संतांची संगती । सत्संगे भक्ति उल्हासे ॥

श्रीसमर्थ साईभक्त शिरोमणि श्री. म्हाळसापति भगत यांची पुण्याई किती
जबर असेल याची कल्पना वरील श्लोकाधारे करता येईल. श्रीरामचंद्रांकरिता
श्री लक्ष्मणाने बारा वर्ष उपवास, निद्रात्याग व ब्रम्हचर्य व्रत पाळले त्यामुळे
अर्जिक्य योद्धा इंद्रजित मरण पावून रामायण निर्माण होण्यास सहाय्य झाले.
त्याचप्रमाणे श्री म्हाळसापती मुळेच श्री साईच्या देहाचे रक्षण होऊन ‘श्रीसाई-
रामायण’ निर्माण झाले ही हकीगत श्री साईभक्तांना माहित आहेच म्हणून
फिरून लिहित नाहीं. श्रीसाईचा नित्य सहवास, श्रीसाईनाम मुखात, श्रीसाईची
सेवा, व श्री साई अमृत वचने नित्य कानावर पडणे हा योग साध्यासुध्या
पुण्याईने होणारा नाहीं. श्रीबाबा आपणहून त्यांचेकडे आले त्यांना संत शोधण्या-
करिता वणवण करावी लागली नाहीं. श्रीबाबांच्या कृपेने ते संसारात विरक्तीने
राहिले. आज आपण श्री बाबा किंवा श्री म्हाळसापति यांना सदेह पाहू शकत
नाहीं. परंतु ह्या दोघांचेही सहवासात रहाणारे व ज्यांचे नाव श्री बाबांनीच
ठेवले आहे. असे ‘श्री मार्तंड भगत’ (श्री. म्हाळसापतिंचा सुपुत्र) शिर्डीत आहेत.
शंभरीच्या घरात गेलेले श्री. मार्तंड आजोबा श्रीबाबांच्या आठवणी, श्रीबाबांचे

उर्दू मंत्र असखलीत त्यांचे म्हणण्याचे घाटणीप्रमाणे म्हणून दाखवितात. श्री बाबांची त्यांचे हातून फार सेवा झालेली आहे.

लेखक, कवीसंमेलन ९ करिता मी व माझे स्नेही श्री. मोघे शिर्डीला गेलो होतो त्यावेळी आम्ही श्रीमार्तंड महाराज यांची मुद्दाम गाठ घेतली होती. त्यांचे बरोबर बोलताना, त्यांच्या आठवणी ऐकताना फार आनंद वाटला. वडीलांप्रमाणेच त्यांचेही पाठी फार प्रचंड पुण्याई उभी आहे अशी माझी पूर्ण श्रद्धा आहे. बोलता बोलता श्री मार्तंड देव म्हणाले 'श्रीबाबांनी मला जे काही दिले आहे. किंवा त्यांचे सेवेने जे मला मिळाले आहे, किंवा ज्यामुळे नित्य आनंद वाटेल, सुखप्राप्ती होईल ते मी त्यांचेच कृपेने तुम्हालाही देत आहे. मात्र नित्य लक्षात ठेवा, असे म्हणून एका कानात 'साईबाबा व दुसऱ्या कानात 'साईराम' असे दोन शब्द त्यांनी मला सांगितले. यावरून नामावर असणारी ज्वलंत श्रद्धा कळून येते. श्रीबाबांना खेचून आणण्याचे सामर्थ्य ह्या नाम मंत्रात आहे. नाम जे करील ते देव, प्रत्यक्ष जवळ असूनही करू शकणार नाही. राम नामाने श्री मास्तीराय समुद्र सहज ओलांडून गेले परंतु श्रीरामाना मात्र सेतू वरून जावे लागले. साईबाबा, साईराम ह्या नामात किती प्रचंड ताकद आहे याबद्दल घडलेली सत्य हकीगत सांगतो.

श्री कृष्णा जयराम भट हे हनुमान लेन 'विलेपार्ले पूर्व' येथे रहात होते. त्यांचा जन्म सन १९०३ साली झाला व सन १९७० साली त्यांना देवाज्ञा झाली. श्री. साईकृपेने त्यांची आर्थिक परिस्थिती उत्तम होती. ते क्वि. बूट पॉलिशचे हिंदुस्थानात एजंट होते. श्री साईबाबांवर त्यांची अत्यंत पूर्ण श्रद्धा होती. दरवर्षी ते शिर्डीला उत्सवासाठी जात असत व त्यामध्ये ते जातीने भाग घेत असत. त्यांचा उत्साह पाहून साईभक्तांनी त्यांना साई मठाच्या व्यवस्थापक कमिटीमध्ये मॅबर करून घेतले होते.

सन १९५३ सालची गोष्ट. ते टॉयफाईडच्या तापाने खूप आजारी झाले होते. १०-१२ दिवस झाले तरी ताप उतरेना. ताप वाढतच होता. औषधाचा कांहीही उपयोग होईना. सर्वांना काळजीच वाटत होती. त्यांनाही त्रास सोसवेना. तेव्हां त्यांनी 'साईबाबा, साईराम' हा जप सुरू केला. डोळ्यात अश्रू आले व मन साईचरणी तल्लीन झाले. ह्या स्थितीत त्यांना झोप लागली. थोड्याच वेळात 'श्रीसाईनाथ' त्यांचे स्वप्नात आले. त्यांच्या अंगावरून हात फिरविला. व त्यांचे पोट चिरून आतली आतडी बाहेर काढून पाण्याने धुवून साफ करून

श्रीरामाची प्रार्थना करून पुनः योग्य जागी ठेवली. जेव्हां श्री. कृष्णराव स्वप्नातून जागे झाले तेव्हां त्यांना घाम येऊन ताप पूर्ण उतरला होता आणि १५ दिवसांनी ते पूर्ण बरे झाले. पुढे श्री साईबाबांच्या कृपेबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्यासाठी श्री बाबांच्या उत्सवाच्या वेळी त्यांनी एक अब्दागिरी तयार करून साई संस्थानाला अर्पण केली. दांडा (छत्रीचा) चांदीचा होता. शेवटपर्यंत ते साईबाबांचे थोर भक्त म्हणून राहिले.

शिर्डीला ज्या एका मद्रासी हॉटेलमध्ये ते नेहमी उतरत ते हॉटेलवाले अजूनही त्यांच्याबद्दल आठवणी सांगत असतात.

चेंबूरला स्टेशनजवळ 'आशाकुंज' म्हणून बिल्डिंग आहे. तेथे त्यांचे मामा श्री. धोंडो शेषगिरी बापट रहातात. त्यांनी ही हकीगत मला सांगितली. असो.

काही तरी पुण्यगाठी असेल तरच त्याला शिर्डीचे दर्शन व मुखी नाम राहू शकेल. नामामध्ये असणारे सामर्थ्य लक्षात ठेऊन आपणही बोलू या 'जय साईबाबा जय साईराम.'

जया मनी जैसा भाव । तया तैसा अनुभव

—अॅड. श्री. कृष्णराव काशिनाथ थिटे
बी. एस्सी., बी. एड., एल्. एल्. एम्.
२५८ कसबा पेठ, पुणे - ११.

० श्री सद्गुरु साईबाबांविषयीच्या लेख, कविता मी श्रीसाईलीला मासिकातून वाचत आहे. श्री बाबा खूपच लोकांना स्थलकालाचा कोणताही आडपडदा न ठेवता, स्वप्नांत, दृष्टांतात अथवा प्रत्यक्ष दर्शन देतात याविषयी मी खूपच साईमहती वाचली होती परंतु भगवान श्रीकृष्णांनी भगवद्गीतेत सांगितल्या प्रमाणे मी कोणत्याही फळाची आशा न धरता शिवाजीनगर, पुणे येथील रासने चाळीतील साईमंदिरात नित्य नियमाने साईदर्शन व पूजाविधि करत होतो व आहे. श्रीसाईबाबांची माझी भक्ति दिवसेंदिवस वाढतच आहे. व त्यानुसार साईभक्तांच्या नवीन ओळखी झाल्या व श्रीसाईनाम गुणसंकीर्तन वगैरेत मी

रममाण झालो आहे व मिथ्या भवसागराची आसक्ति दिवसेंदिवस कमी कमी होत चालली आहे.

मी गुरुवारी नित्यनियमाने साईमंदिरात जात होतो व साई मंदिराजवळ अतिशय गर्दी असल्याने मी माझी मोटरसायकल मंदिरापासून सुमारे १२५ फूटावर उभी केली व श्रीबाबांच्या दर्शनासाठी मंदिराकडे निघालो. मी गाडी उभी केल्याबरोबरच एका भिक्षुकाच्या रूपात एक व्यक्ति माझ्या पुढे उभी राहिली व काहीही न बोलता माझ्यापुढे फक्त हात पुढे केला मी भिकारी समजून पॅटच्या खिशातून १० पैशाचे नाणे काढून त्या भिकाऱ्याच्या हातावर ठेवले. त्या निर्विकार चेहऱ्याच्या व्यक्तित्ते ते १० पैशाचे नाणे घेतले व काहीही न बोलता पुढे ती व्यक्ति पुढे जाऊ लागली व माझे तोंड फिरविले परंतु माझ्या खिशातून एक रुपया देण्याची माझी इच्छा झाली व क्षणाचाही विलंब न लावता मी गरकन् मागे वळलो व भिकाऱ्याला पाहू लागलो तो मुख्य रस्ता खूपच लांब असूनही तो भिकारी अचानक अदृश्य झाला होता. अशा रितीने श्रीसाईबाबांनी माझ्या मनात असलेली श्री साई दर्शनाची सुप्त इच्छा भिकाऱ्याच्या रूपात मला दर्शन देऊन पूर्ण केली. कारण श्रीसाईबाबांची लीला अगाध आहे. मला प्रत्यक्ष दर्शन दिलेला भिकारी मी सदरच्या घटनेनंतर बऱ्याच वेळा शोधूनही सापडला नाही. श्रीसाईकृपा फळास आल्याशिवाय प्राणिमात्र किंवा तत्समांचा उद्धार होत नाही हे यावरून सिद्ध होते. वरील घटनमुळ माझी श्रीसाईबाबांवरील श्रद्धा जास्तच दृढ झाली. श्रीसाईबाबांची श्रद्धापूर्वक व अन्ययभावाने सेवा किंवा भक्ति केल्यास श्रीसाई भक्तांवर-सेवकांवर निश्चितच कृपाछत्र ठेवतात याचा प्रत्यय आला माझ्याप्रमाणे अन्य साईभक्तांवर साई महाराज कृपादृष्टी ठेवत हीच श्रीसाईचरणी प्रार्थना.

दत्तावतार साईबाबा

.....

—श्री. दिगंबर शंकर गंधे

११२८ सदाशिव पेठ, पुणे ३०.

० पोलिसखात्यातील नोकरी सोडल्यावर श्री दासगणू दोन वर्षे तरी शिर्डीतच राहिले होते. तेव्हा त्यांना साईबाबांचे जीवन समक्ष पहावयास मिळाले. साईबाबा नुसतेच चमत्कार करणारापैकी नसून त्यामागचा त्यांचा पारमार्थिक अधिकार फारच थोर असल्याचे त्यांच्या विलक्षण बुद्धिस अनुभवास आले. त्यांच्या सहवासाचा परिणाम व प्रभाव दासगणूंच्यावर फारच झाल्यामुळे ते बाबांचे कनिष्ठ भक्त बनले. कीर्तनारंभीच्या एका पदात त्यांनी बाबांना उद्देशून “अपने मशिदका झाडू गणू” असे मोठ्या अभिमानाने म्हटले आहे.

दासगणूंनी साईबाबांच्या अनुज्ञेप्रमाणे पुष्कळ संतचरित्रे स्वतंत्र तऱ्हेने लिहिली आहेत. सुमारे पन्नास वर्षापूर्वी शिरोळ येथील भाविक मामलेदार बाबासाहेब पाटील यांच्या आग्रहावरून त्यांनी सरस्वती गंगाधर विरचित “श्री-गुरुचरित्र” ग्रंथाचे सार काढून ते “श्रीगुरुचरित्र सारामृत” या नावाने प्रसिद्धही केले. मूळ चरित्र बावन अध्यायांचे असून त्या कथानकाला कोणताही बाध न आणता हे सुटसुटीत सार त्यांनी सोळा अध्यायात बसविले आहे. त्याची ओवी संख्या अवघी २७३४ असून रोज तास दीड तासाचा वेळ दिल्यास त्याचे तीन दिवसात पारायण आरामशीर होते त्यांच्या वाचनाला सोदळाचा ओवळ्याचे कडक बंधन तर नाहीच परंतु ते स्त्रियांना वाचण्याची मोकळीक आहे.

महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे सोळाव्या अध्यायात दत्तक्षेत्राची व त्याच्या अवतारांची माहिती दिली आहे. त्यात शिर्डी हे दत्तक्षेत्र व साईबाबा हे दत्तावतार होते असा उल्लेख आहे. लेखक हा साईभक्त व दत्तात्रयांनी अनेक वेळा यात्रनी सूप धरले म्हणून साईबाबांना त्यांनी दत्तावतार ठरविले असे लोक म्हणतील त्यावर दासगणूंनी केलेले समर्थन लक्षणीय आहे. विदरच्या बादशहाने गाणगा-पुरास येऊन स्वामींच्या पायावर लोळण घेतली व त्याने स्वामींना अपत्य सिंहासनावर बसविले. परंतु स्वामींनी त्यावर “आम्हां फकिराना सिंहासनाचे काय महत्त्व” असे बोलून नाराजी व्यक्त केली, आणि हे आपले म्हणणे खरे

करण्याकरिता दत्तानींच साईबाबांचा वेष घेतला. ही गोष्ट स्वतः साईबाबांनी दासगुंना पुष्कळवेळा सांगितली होती. त्या अर्थाच्या ओव्या पुढील प्रमाणे आहेत

फकीर शब्द करण्या खरे । दत्त झाले साई साजिरे ।
दत्तापरी वैराग्य पुरे । होते अंगी पाहिले म्या ॥
श्रोते शिर्डीत कित्येकवेळा । साईबाबा बोलले मला ।
की मी गेलो होतो बेदराला । संन्याश्याच्या वेषाने ॥

यामुळे ते दुराग्रहानेत बाबांना दत्तावतार मानीत नव्हते नाहींतरी साईबाबांच्या स्तुतिपर पद्यात त्यांनी बाबांना "कमलोद्भव, कमलाकर, शिवहर त्रिगुणात्मक मूर्ती" असे म्हटले आहेच.

श्रीसाई कृपेने लग्न पार पडले

-सौ. सुनंदा यशवंत वेढीकर
मु. पो. दहिसर, तर्फे मनोर,
ता. पालघर, जि. ठाणे,
पीनकोड - ४०१४०४

० साईबाबांवर माझी नितांत श्रद्धा आहे. अनेकवेळा बाबांनी आमचे संकट निवारण केले आहे. बाबा आपल्या भक्तांचे संकट निवारण करण्याकरिता सत्त्वर धावत येतात. आणि एकदा अशाच एका संकटाबद्दल मी घाबरले होते. मी बाबांना हात जोडून म्हणाले होते की, जर माझ्याकडील लग्नकार्य व्यवस्थित पार पडले तर, मी "साईलीला" मासिकामध्ये लेख देईन करिता खालील लेख मी माझ्या परीने जेवढा साध्य झाला तेवढा देत आहे.

आमच्याकडे १९७३ साली माझ्या मोठ्या मुलीचे लग्न होते. आम्ही उभयता आमंत्रणाकरिता बाहेर गावी गेलो होतो, आणि येथे घरी, चांगल्या

प्रकारे लग्नाचे कामकाज करणाऱ्या सासुवाई आजारी झाल्या, आणि लग्नाला चार दिवस बाकी असतानाच त्या आम्हाला सोडून परलोकी निघून गेल्या. आम्हांवर संकट कोसळले.

नंतर आमच्या पुतणीचे लग्न १९८० साली ठरले त्यावेळीसुद्धा तिचे आई-वडिल आमंत्रणास बाहेर गावी गेले असता, तिथेच वडिलांच्या पोटात दुखून आले, व एकदम सिरियस झाले. त्यांना त्वरित हॉस्पिटलमध्ये नेण्यात आले. तेथे त्यांना अल्सर आहे म्हणून सांगण्यात आले व ऑपरेशन करण्यात आले. तर येथे त्यांच्या गैरहजेरीत पुतणीचे लग्न पार पडले. म्हणजेच काळ आला होता परंतु वेळ आली नव्हती एवढेतरा चांगले झाले परंतु लग्नामध्ये आळा हा आलाच, असो.

आता ह्या वर्षी माझ्या दोन नंबर मुलीचे लग्न ठरले त्या दिवसापासून आम्हांला खूप भिती वाटत होती परंतु मी श्री साईबाबांना सांगितले की, बाबा हे लग्न विना काही विघ्नाने पार पाडा, आणि मी संपूर्ण साईबाबांवर विसंबून राहिले आणि खरोखरच कोणत्याही प्रकारचे संकट येऊ न देता श्री बाबांनी लग्नकार्य व्यवस्थितपणे पार पाडले. अशा ह्या साईचरणी माझे शतशः प्रणाम. म्हटलेच आहे. साई तारी त्याला कोण मारी.

भाव भक्तीची शिरापुरी । कितीही खा सदा अपुरी ॥

—श्री. चंद्रकांत श्रीराम गरगटे

३९९ गुरुवार पेठ, सातारा ४१५ ००२.

० भक्ती म्हणजे परमात्म्याच्या ठिकाणी नितांत प्रेम असणं हे होय. भक्तीमध्ये प्रेम महत्त्वाचं आहे. आपण जितकं आपल्यावर प्रेम करतो त्यापेक्षा अमर्याद प्रेम परमेश्वरावर केले पाहिजे. कारण भक्तीचा प्रेम हा गाभा आहे.

भक्ती म्हणजे ईश्वरावरील परम प्रेम होय. ईश्वर लाभ हेच मानवाचे सर्वोच्च ध्येय होय.

ईश्वर निर्गुण आणि निराकार आहे पण जेव्हा जरूर पडते तेव्हा तो आत्ममायेच्या योगाने शरीर धारण करून अवतार घेतो. मानवात तो मानवा-प्रमाणे वावरतो परंतु काहीं वेळा आपले अवतारित्व निदर्शनास आणण्याकरिता तो चमत्कार आणि अलौकिक कृत्ये करून लोकांचे मन आपल्याकडे वेधून घेतो.

त्याचप्रमाणे भारत देशामध्ये समता, एकता आणि शांतता नांदावी म्हणून शिरडी नामक ग्रामी श्री साईबाबां हे बालवयामध्ये निबतरूखाली प्रकट झाले. त्यावेळी त्यांचे कोवळे, गोंडस रूप पाहून आणि एवढ्या लहानशा वयामध्ये एवढी घोर तपश्चर्या पाहून नगरीतील सर्व लोक आश्चर्य करू लागले. या कली-युगामध्ये श्री बाबांचा अवतार म्हणजे या जगास मिळालेले वरदानच आहे.

त्यानंतर ते लहान बालक कुठे दिसेनासे झाले. चांद पाटलाच्या पत्नीच्या भाच्याच्या लग्नाच्या निमित्ताने पुन्हा ते बालक वयाच्या सोळाव्या वर्षी शिरडी नगरामध्ये प्रकट झाले. श्री साईबाबांच्या पवित्र पदस्पर्शाने शिरडीची भूमी पावन झाली.

हळू हळू श्री साईबाबांची किर्ती सुगंधीत वायू लहरीप्रमाणे पसरू लागली. आजदेखील अनेक भक्तजनांना याची प्रचिती येते की, कोणास बाबा दृष्टांत रूपाने भेटले, तर कोणास व्यक्तिच्या स्वरूपात भेटले. प्रत्येकास त्याच्या त्याच्या भक्तीप्रमाणे बाबांनी भक्तास भेट देऊन त्याचे दुःख नाहीसे करून त्याला सुख-समृद्धीचा मार्ग दाखवून दिला.

ही सृष्टी म्हणजे परमेश्वराने लिहिलेले महाकाव्य आहे. प्रत्येक प्राणी आणि त्याचे जीवन हे त्या महाकाव्याचे मधुर कडवे आहे.

श्री साईबाबांची मुख्य शिकवण म्हणजे श्रद्धा आणि सबुरी. श्रद्धा म्हणजे भक्ती आणि सबुरी म्हणजे धीर, शांती. श्री साईबाबांचा हाच गुरुमंत्र आहे.

श्रद्धा म्हणजे अढळ विश्वास होय. श्रद्धा हा मानवी जीवनाचा पाया आहे. ज्याप्रमाणे ज्याची श्रद्धा असेल त्याप्रमाणे त्याचे व्यक्तिमत्व घडत असते. मनुष्य हा स्वभावतःच श्रद्धावान असतो. ज्याप्रमाणे सूर्याशिवाय दिवस होत नाही. त्याप्रमाणे श्रद्धेशिवाय जीवनाला गती येत नाही.

मासा अहोरात्र पाण्यामध्ये असतो तेव्हा तो झोप कसा घेतो याचे उत्तर तोंडाने सांगता येण्यासारखे नाही. त्यासाठी स्वतः मासाच झाले पाहिजे त्याच-प्रमाणे जो त्या स्थितीला पोचला असेल त्यालाच तसे राहणे जमते. जेथे वाणीच खुंटते तेथे प्रश्नाचे उत्तर कोण देणार?

भक्ती करण्यासाठी गुरु आणि शिष्याची आवश्यकता आहे. गुरुच्या अंगी आवश्यक असणारे गुण खालीलप्रमाणे आहेत -

-निष्कलंक, निष्पाप, हृदयाची शुद्धता, चारित्र्य व निष्कपट.

-शिष्याच्या अंगी आवश्यक असणारे गुण खालीलप्रमाणे आहेत !

-पावित्र्य, खरी ज्ञानपिपासा, निष्ठा व चिकाटी.

आज या कलीयुगात सध्या देखिल काही गुरु भेटतात. परंतु हे गुरु कोणत्या तरी एखाद्या देवाचा आधार घेऊन स्वतःचा स्वार्थ, मोठेपणा आणि जनांमध्ये स्वतःची प्रतिष्ठा वाढविण्याचा प्रयत्न करतात. जे अंतःकरणापासून शुद्ध, पवित्र भक्त असतात ते आपण करीत असलेल्या भक्तीमध्ये काहीं त्रुटी राहूनये म्हणून गुरु या दृष्टीकोनातून त्यांच्याकडे जात असतात. परंतु हे गुरु स्वतःचीच सेवा करून घेण्यासाठी आणि स्वतःच्या वैयक्तिक व घरगुती स्वरूपाच्या कामासाठी या भाव-भोळ्या शिष्यांचा उपयोग करून घेतात. विचारें शिष्य (भक्त) हे मनामध्ये परमेश्वराची सेवा करून परमेश्वराच्या चरणापर्यंत भिडण्याचा प्रयत्न भक्तीच्या आधारे करीत असतात.

शिष्याची निस्सीम भक्ती, पवित्रता, आचरण, चिकाटी पाहिल्यानंतर तो शिष्य आपल्यापेक्षा श्रेष्ठ ठरेल या भितीने, हे आधुनिक गुरु स्वतःच्या आसनास धक्का लागू नये, स्वतःचे आसन डळमळीत होऊ नये म्हणून त्या शिष्यावर भक्तावर काहीतरी आरोप लावून त्याचा ते अड्ढेर करतात.

हे आधुनिक गुरु त्या शिष्याची सत्वपरिक्षा पहात नाहीत तर त्याच्या निस्सीम भक्तीशी उध्वस्त स्वरूपाची परीक्षा घेतात. आधुनिक गुरु हे अंगाला चुना फासणाऱ्या कावळ्यासारखे असतात.

कावळा जर अंगाला चुना फासून मी राजहंस झालो आहे असे मानू लागला तर पाऊस आला की, चुना धुवून जाणार आणि शेवटी कावळा तो कावळाच राहणार.

याचा अर्थ असा नव्हे की, जीवनामध्ये गुरु नसावा. गुरु असावा पण तो निष्कलंक, निष्पाप, हृदयाची शुद्धता, चारित्र्य आणि निष्कपट इत्यादी पाच गुण अंगी असलेला असावा.

श्रीकृष्ण गीतेत सांगतात की, परमेश्वराचे चिंतन करणाऱ्या हजारो लोकांपैकी एखादाच ममुक्षु असतो. हजारो मुमुक्षुपैकी एखाद्यालाच परमेश्वराचे यथार्थ ज्ञान होते. त्याप्रमाणे भूतलावर पूर्ण पुरुष क्वचितच आढळतात.

खरा गुरु हा ब्रह्मनिष्ठ, दयेचा सागर, केवळ लोकांच्या कल्याणासाठीच झटणारा, पैशासाठी, किर्तीसाठी अगर कोणत्याही हेतूसाठी ज्ञानाचा विक्रय न करणारा असाच असतो.

गुरु म्हणजे आपले सर्वस्व. गुरुवाचून अन्य दैवत नाही. असे जेव्हा शिष्याचे ठाम मत होते. तेव्हाच गुरु आपल्या शिष्यावर गुरुकृपा करतात.

कंदिलात तेल व वात आहे पण काडी पेटवून लावल्याशिवाय कंदील जसा प्रकाशमान होऊ शकत नाहीत तद्वत मनुष्याजवळ सुख आहे व ते भोगण्याची इच्छा पण आहे. परंतु सद्गुरुंच्या मार्गदर्शनाशिवाय त्याला सुखरूप होता येत नाही.

या तत्त्वाप्रमाणे गुरु हा जीवनाचा महत्त्वपूर्ण असा भाग आहे.

वातीने तेलाचे सहाय्य घेतल्यावरच तिला जसा दिवा होण्याचा अधिकार प्राप्त होतो, त्याप्रमाणे देवाचे सहाय्य घेतल्यानंतरच मनुष्य गुरुकृपेला पात्र होतो.

कारंजातील तुषाराप्रमाणे हे आधुनिक गुरु निस्सीम भक्ती करणाऱ्या भक्तांकडे पाहून, त्याचा आपण अव्हेर केल्यानंतर तो निराधार झाल्यानंतर त्याच्याकडे पाहून हसत असतात. ज्याप्रमाणे कारंजातील तुषार खालच्या पाण्याकडे पाहून हसतात पण आपला देखील शेवट तथेच होणार आहे हे ते पूर्णपणे विसरून गेलेले असतात.

याकरता जगातील कोणत्याही गोष्टीच्या कळसाकडे पाहू नका तर आधी पायाकडे पहा. कळसाकडे पाहून फार तर तुम्हाला आश्चर्याचा धक्का बसेल पण पायाकडे पाहून स्फूर्तीचा साक्षात्कार होईल.

मुळाला घाव घालून शेंड्याला पाणी घालत राहिले असता झाड जसे जगू शकत नाही. तद्वत लोकांच्या स्तुतीला भाळून जाऊन आपला मार्गदर्शक जो परमेश्वर याचे विस्मरण झाले की, साधक सहजच प्रगती-पथावरून घसरतो.

परमेश्वर हा कार्याच्या पाठीमागे असतो, मात्र ते कार्य आपण जिद्दीने व चिकाटीने केले पाहिजे.

“भगवान के घर देर है, अंधेर नहीं” ही श्रद्धा बळकट असली पाहिजे. त्यासाठी चिकाटी पाहिजे. चांगल्या फळाची झाडे उशीरा फळे देतात.

ईश्वर निष्कारूपी विशाल वृक्षाचा धर्म हा पाया आहे. भक्तीच्या पाण्यावर तो पोसला जातो. त्याग व अन्य गुण ही त्याची पाने-फुले आहेत व ज्ञान हे याचे फळ आहे.

झाड टवटवीत राहण्यासाठी जसे मुळाला पाणी घालणे जरूर आहे; त्याप्रमाणे आपला संसार सुखमय होण्यासाठी आत्मचित्त हे मुख्य आहे. हे जेव्हा मनुष्याला कळून येते तेव्हा मनुष्याला एक क्षण म्हणजे बहुमोलाचा वाटतो. कितीही व्यापात असला तरी त्यातल्या त्यात वेळ काढून तो आपले कार्य साधू शकतो.

जो आनंदाचा सागर, सुखाचे निधान, अणूपासून ब्रम्हांडापर्यंत सर्वांचा सांभाळ करणारा आणि सौख्याचे केवळ माहेर घर असा हा साई होय; आणि हेच याचे अखिल लोकांस विश्राम देणारे असे नाम आहे.

जर सुख प्राप्तीची आपणास इच्छा असेल तर श्री साईबाबांची वचने ऐकून व त्यांचे मनन करून ती हृदयापाशी बाळगा. त्याकरिता श्री साईबाबांची मनोभावे, निस्सीम भक्ती करणे हाच सरळ आणि सुखाचा मार्ग आहे.

भाव भक्तीची शिरापुरी । कितीही खा सदा अपुरी ।
जरी आकंठ सेविली तरी । तृप्ती न परिपूर्ण कधीही ॥

साई तुझे नाम स्मरतो

—श्री. दत्ताराम पुंजाजी घुगे

विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी,

३/३७ रमेशचंद्र चिमणलाल चाळ,

ताडदेव, मुंबई ४०० ०३४

० जगात परमेश्वर आहे का? जेव्हा हा प्रश्न माझ्या नजरेसमोर उभा राहतो तेव्हा भद्रगुरु साईनाथांच्या तसविरीकडे पाहून त्यांची अकरा वचने मनात आठवित प्रश्नाचे उत्तर नकळत गवसते की ईश्वर जगामध्ये कणाकणात आहे. भक्त प्रव्हादाची भक्ती पाहून साक्षात् नरसिंह हा विष्णूदेवाचा अवतार खांबातून प्रगट झाला. आपल्या बाल भक्तीवर त्यांच्या वाडिलांकडून हीणारे अन्याय पाहून क्रूर बडीलाना त्याने थडा शिकविला. त्याप्रमाणेच रामायण, महाभारत आदी धार्मिक ग्रंथांचे वाचन केल्यानंतर जगात देव आहे ही खात्री नम्रपणे पटते.

गुरुग्रंथा ... गुरुविष्णू ... गुरुदेवो महेश्वरा हे नामस्मरण करीत असताना दत्तदिगंबराचे अवतार नजरेसमोर आपलेच पालनकर्ते दिसू लागतात. आमच्या ताडदेव विभागात माझ्या घराजवळ श्री दत्ताचे मंदीर असल्यामुळे मी बालपणा पासून दत्तदिगंबराच्या भक्तीकडे आकर्षित होतो. दर गुरुवार हा आरतीचा वार कधीही मी चुकवत नसे. घरची मंडळी माझ्या या वेड्या भक्तीकडे पाहून म्हणत असे "कसलं याला खूळ लागलं?" एके रात्री मला गाढ झोप लागली. त्या झोपेच्या स्वप्नात हिरवेगार झाडाझुडूपांचे जंगल वाघ, सिंह, हत्ती या नारत्ने प्राणी त्या जंगलातून हिडत होते. त्या वाघाच्या डरकाळ्या या भयानक स्वप्नाने घाबरूनच धामाने ओलांचिब झालो. त्या रात्री झोप काही येईना. तत्त पहाटे साखर झोप लागली. झोपेत ते जंगलाचे दृश्य दिसले. धुरकट धुक्यातून पांढऱ्या शुभ्र वस्त्रात तेजस्वी अवलीया. डोक्याला कफनी बांधलेला हातात भिक्षेचा कटोरा घेऊन दुसऱ्या हाताने आशिर्वाद देत म्हणाला, "जिदगीमें कभी डरता नहीं यह अल्लामालिक तुम्हारे लिये बंदा है! एक बार शिर्डी चले जाओ." असा उपदेश तो अवलीया फकीर, साक्षात सद्गुरु साईनाथ करीत होते. खांद्यावरल्या पोपटाशी बोलत क्षितीजापार धुक्यात ते अदृश्य झाले. दुसऱ्या दिवशी झोपेतून उठल्यावर या स्वप्नावद्दल घरच्या मंडळीना सांगितले

याच
पायाकडे
पण पाव

त्यांची खात्री काही पटेना. मला लहानपणापासून शिर्डीला जायची ओढ लागली. घरच्या आर्थिक अडचणीमुळे शिर्डीला जाता आले नाही. शालांत माध्यमिक परिक्षेला बसून शाळेबाहेर नोकरी शोधार्थ पडलो. जवळ जवळ तीन चार वर्षे उलटली. त्या बँकेारीमध्ये कविता लिहिणे, वृत्तपत्रीय लिखाण केवळ छंद म्हणून करीत असे. सद्गुरूंच्या कृपेमुळे मुंबई आकाशवाणी केंद्रावर युववाणीत काव्य वाचनाचा कार्यक्रम मिळत असे. कुठे वर्तमानपत्रात लेख कथा किंवा कविता प्रसिद्ध झाली की थोडकारस मानधन मिळायच. सकाळीच पहाटे वर्तमान पत्राची लाईन टाकून हातात महिन्याला वीस-तीस रुपये मिळायचे. खर्चाच्या मानाने ते कुठे जायचे ते सुद्धा कळायचे नाही. तरीही गिरगावच्या साईधाम किंवा फॉर्जेट हिल साईबाबांच्या मंदिरात माझा गुरुवार चुकत नसे. या भावभक्ती मार्गप्रमाणेच समाजसेवेची आवड फार होती. काखोटीला शबनम झोळी घेऊन जनहिताच्या समस्या सोडविण्यासाठी चौफेर वणवण मी भटकत असे. साई समर्थांमुळे मला प्रसिद्धि मिळू लागली. स्थानिक आमदारांमुळे घरच्या लोकात जाऊन काम करायला संधी मिळू लागली. घरची शुभकार्ये थाटात उरकली. परंतु नोकरी नसल्यामुळे मन निराशजनक होते. ती मिळविण्यासाठी साईबाबांकडे मनोभावे विनंती करू लागलो. माझ्या आमदार मित्रांकडून मला दोनशे रुपयांचे आर्थिक सहाय्य वक्षिस म्हणून मिळाले माझा आनंद गगनात मावेनासा झाला. माझ्या जवळच्या मित्रावरोबर शिर्डीला जाण्याचे भाग्य लाभले. डोळे भरून मनसोक्त साईनाथांच्या मनमोहक मूर्तीकडे पाहत माझे बालपणातले स्वप्न साकार झाले. त्यांच्या अमर समाधीवर पुष्प सुमने वाहिली आणि मुंबईला परत आलो तर घरी आयुर्विमा महामंडळाच्या कंपनीत फक्त ८५ दिवस नोकरीचा कॉल एम्प्लॉयमेंट एक्स्चेंज कडून पोष्टाने आला होता. त्या नोकरीच्या मुलाखतीला साईबाबांची उदी लावून गेलो. माझी नोकरीत नेमणूक झाली. माझ्या कामामुळे ३ वेळा ८५ दिवसांची नोकरी करीत एक वर्ष सरले. चार महिन्यांचा ब्रेक मिळाला. त्या रिकाम्या दिवसात पुन्हां दुसऱ्यांदा शिर्डीला गेलो. मनोभावे अभिवादन केले. भगवान के घरमें देर है मगर अंधेर नहीं या प्रमाणेच बाबांच्या श्रद्धा आणि सबूरी या ब्रीदामुळे आयुर्विमा महामंडळात कायमची मोठ्या पगाराची नोकरी मिळाली. त्याप्रमाणेच मुंबई दूरदर्शन वरील ज्ञानदीपात कार्यक्रम मिळाला. विविध वृत्तपत्रातून लिखाणाला अलोट प्रसिद्धि मिळाली. सामाजिक प्रतिष्ठा मिळाली. ही माझ्या सद्गुरु साईबाबांमुळे. सदैव त्यांचे नाम माझ्या मुखातून स्मरत राहिल.

द
श
म
की
ीत
ले.
तने

ही पण साईलीलाच !

-श्री. ओमप्रकाश व्यवहारे
नायगाव, जि. नांदेड.

० दोन महिन्यापूर्वी मी एका खेडेगावाला कामावर होतो. मला वाचनाचा अतिशय नाद असल्यामुळे मी नायगाव येथील महात्मा ज्योतीबा फुले वाचनालयातून नियमित कादंबऱ्या वर्गरे नेत होतो. दोन तीन दिवसातून एकवेळ पुस्तक बदलून नेत असे. परंतु एकदा लायब्ररीतून पुस्तक बदलून नेले आणि त्या खेड्यातील एका मित्राने ते मजजवळून वाचण्यासाठी घेतले व त्याच महिन्यात मला दुसऱ्या एका हंगामी स्वरूपाच्या नोकरीवर जावे लागले. ते पुस्तक त्या मित्राकडेच राहिले. त्याची किंमत ३५ रुपये होती.

दुसरीकडील पण हंगामी स्वरूपाची नोकरी संपवून मी तब्बल तीन महिन्यांनी नायगाव येथे आलो. परंतु त्या मित्राने अद्यापही पुस्तक परत पाठविले नव्हते. म्हणून मी दोनवेळा त्याचेकडे जाऊन पण आलो. तेव्हां तो म्हणाला पुस्तक सापडतच नाही. कसून शोध घेतो नाहीच सापडले तर त्याची किंमत पाठवितो. त्यानंतरही मी जवळ जवळ महिनाभर वाट पाहिली. पत्रव्यवहार चालूच होता. कारण इकडे मला लायब्ररीयन ताबडतोब पुस्तक द्या नसेलतर त्याची किंमत भरा. असे वारंवार बजावत होता. माझी तर इकडे आड व तिकडे विहिर अशी स्थिती झाली होती. कारण मी ह्या वेळेस बेकार असल्यामुळे पैसेपण भरू शकत नव्हतो, व तेव्हांपासून 'ते' पुस्तक परत न केल्यामुळे दुसरेपण मिळत नव्हते. सदरील गोष्टीमुळे मी अत्यंत परेशान होतो. मला काहीच सुचत नव्हते. माझ्या ह्या स्थितीचा कानोसा माझा साईभक्त मित्र गजानन चौधरी ह्याला लागला, तो मला म्हणाला, "अरे असे घाबरू नको. तुझे पुस्तक तुला नक्की मिळेल. (तो पावेतो मला श्रीसाईबाबाची लीला माहितच नव्हती) तू फक्त ह्या मंत्राचे रोज मनोभावे वाचन कर आणि साईबाबांवर श्रद्धा ठेव. त्याच्या म्हणण्यानुसार मी एका गुस्वारपासून साईबाबांवर श्रद्धा ठेवून त्या मंत्राचे वाचन करू लागलो. जो माझ्या मित्राने शिर्डी येथून आणला होता. त्यावेळेस श्री साईबाबांजवळ काहीही मागितले नव्हते.

देव फक्त भावाचा भुकेला असतो हे म्हणतात ते काहीं खोटे नाही. त्यानुसार मी फक्त साईची भक्तीच करत गेलो. तेथून बारा कि. मी. अंतरावर तळणी ह्या गावी असलेल्या साईबाबांच्या मंदिराला पण प्रत्येक गुरुवारी जात होतो. जणू माझ्या अंतःकरणात बाबाच वास करीत आहेत असे मला वाटत होते. आणि एके बुधवारी मला रात्री स्वप्नात बाबांनी दर्शन दिले. तीच तेजस्वी मूर्ती, डोवयावर छानसे पागोटे आशीर्वाद देणाऱ्या हातावर 'ओम' हे आद्याक्षर मी अत्यंत भारावून गेलो. झोपेतच नकळत माझे हात जोडले गेले. साईबाबा हसतच म्हणाले, "अरे वेड्या असे घाबरतोस का तुझे हरवलेले पुस्तक तुला उद्याच भेटेल. आणि तू बेकार आहेस ना? तू तुझ्या मित्राने दिलेल्या माझ्या मंत्राचे तसेच वाचन ठेव. तुला काही कालावधितच नोकरी पण लागेल." एवढे दोन शब्द बोलून बाबा गुप्त झाले तेव्हां एकीकडे कोंबड्याने बांग पण दिला होता. मी तेव्हां खडबडून उठून इकडे तिकडे पाहत होतो पण बाबांनी मला स्वप्नात दर्शन दिले होते. आता आपले पुस्तक नक्की आज येईल ह्या खात्रीनं मी सर्व प्रातःविधी आटोपून पोष्टाकडे गेलो. परंतु अर्ध्या रस्त्यात जाईतो आमचे दुसरे मित्र व टेलीफोन ऑपरेटर श्री शिंदे हे भेटले, आणि म्हणाले अरे ओम तुझे पुस्तक बुकपोस्टने आले आहे. मी आता आणून देतो. असे म्हणून त्यांनी घरून ते पुस्तक आणून दिले. माझे भाऊ टेलिफोनमध्ये ज्युनियर इंजिनियर असल्यामुळे पोस्टमन फोन खात्यातील कोणत्याही कर्मचाऱ्याजवळ आमचे टपाल देत असे.

मी पुस्तक हातात घेतले व ह्या साईच्या लीलेने अत्यंत भारावून गेलो.

त्यामुळे पुढे त्या पुस्तकाची किंमत रुपये पस्तीस भरण्याचे टळले व साईची ह्या बेकारावर कृपाच झाली. ह्यापुढेही माझी श्रीसाईबाबांवर चांगली भक्ती राहिल आणि संकटाळात बाबा निश्चितच धावून येतील. आता मात्र एकच आत्यंतिक इच्छा आहे की, श्री साईचे शिर्डीला येऊन दर्शन घ्यावे. ती पण साईलीलेनेच पूर्ण होईल असे वाटते. अशा ह्या दिव्य भव्य माझ्या अंतःकरणात वास करून राहिलेल्या बाबांच्या चरणी शतशः प्रणाम!

करंडा सापडला

-सौ. निर्मला चिं. राजे

लीला भुवन

राजारामपुरी, ७ वी गल्ली,

कोल्हापूर.

० मी स्वतः श्री साईबाबांची निस्सीम भक्त आहे. माझ्या भाचीच्या विवाह कार्यातील हा अनुभव आहे.

माझ्या भाचीचे कार्य फारच सुंदर झाले. माझ्या भाचीच्या सासरच्या लोकांनी माझ्याकडे सर्व ओटीचे साहित्य दिले. मी ते सर्व कपाटात ठेवले. कार्य झाल्यानंतर घरी आले. मी तिचा करंडा त्या ओटीत शोधत होते पण मला काहीं तो सापडला नाही. रात्री मला माझ्या मोठ्या बहिणीने एक करंडा दिला, मला वाटले हा आमच्याकडील करंडा दिला आहे. मी भाचीला दिलेला करंडा खूप शोधला पण सापडला नाही. त्यावेळी मला खूपच वाईट वाटले व मी चटकन बोलले. बाबा माझा तो करंडा सापडू दे, आणि योगायोगाची गोष्ट म्हणजे माझ्या मोठ्या बहिणीने दिलेला करंडा हा भाचीचा तिच्या सासरच्यांकडून मिळालेलाच करंडा होता. तो करंडा तिला हॉलवर दिसला होता. अशी बाबांची किमया आहे. आता लिहिताना मला फार आनंद होत आहे. कारण करंडा मिळाला आहे.

(पान २४ वरुन)

“साई गजानन” हा लेख लिहून भाविकांना श्रीसाईबाबांचे व श्रीगजाननाचे अग्रेसर स्थान कां हे पटवून दिले आहे. ज्यांच्या भक्तिमुळे लाखो भाविकांना दिलासा मिळतो अशा संतश्रेष्ठ श्रीसाईबाबांचे व श्रीगजाननाचे महत्त्व आहे. नवसास पावणाऱ्या अनेक देवांकडे धाव घेण्यापेक्षा वरील स्थानाकडे श्रद्धा, प्रेम, भक्ति एकत्रित केल्यास मनोकामना पूर्ण होतातच याचा प्रस्तुत लेखकास अनुभव आहे व इतरांनी अनुभव घ्यावा हीच नम्र प्रार्थना.

वरील अष्टविनायकाप्रमाणे मुंबई व आसपास काही प्रसिद्ध गणपती मंदिरे आहेत. प्रभादेवीचा सिद्धीविनायक, निपुत्रिकांवर कृपा करणारा श्री फडके महागणपती, विवाहानिमित्त नवसास पावणारा टिटवाळा येथील पेशवेकालीन श्री महागणपती, समुद्रकाठी असलेल्या श्रीमहालक्ष्मीचा श्रीदर्यागणेश ही मुंबईतील गणपतीस्थाने प्रसिद्धच आहेत.

त्याचप्रमाणे नांदगावचा श्रीसिद्धीविनायक, मनोरथ पूर्ण करणारा वाईचा श्री ढोल्या गणपती, सारसबागेतील तळ्यातील पेशवेकालीन जागृत श्रीसिद्धीविनायक, पटवर्धन घराण्याला प्रसन्न होऊन राजवैभव देणारा महाजागृत श्रीगजानन (मंगलमूर्ति) हीसुद्धा महाराष्ट्रातील भूषणावह व जागृत देवस्थाने आहेत.

श्रीसिद्धीविनायक प्रभादेवी येथे आता भाविकांची रीघ लागत आहे. भक्तांच्या सुखसोई वाढवण्याचा जरी विश्वस्थांचा मनोदय असला तरी अजून, कायाकल्प झालेला नाही याला तशीच कारणे असतील. विश्वस्थांचे जोरदार प्रयत्न चालू आहेत मग अडथळांचे निवारण करणारा सिद्धीविनायक कसा स्वस्थ राहील? काहीतरी भव्यदिव्य व्हावे असे वाटते. कर्ता करविता शेवटी तोच.

सर्व साईभक्तास श्रीसिद्धीविनायक फलरूप होवो हीच सदिच्छा व प्रार्थना.

साईबाबा नवयुगाचे शिल्पकार

-श्री. प्रमोदकुमार मेंहदास रायसोनी
बी. ए., बी. कॉम., ए. एम्. एम्. एस.
C/o बाबूरावजी काळे यांचा बंगला
जिजामाता कॉलनी, पैठण गेट,
(औरंगाबादकर)

● विचार करता करता मन थकून जाते. कॉलेज संपताच पुढील दिशा दिसत नव्हत्या. लहानपणापासून शिकवले जात होते जीवनांत काही तरी करा, पुढे पुढे जीवन खूपच निराशाजनक वाटत होते. निसर्गाचे गूढ शोधण्याची माझी लहानपणापासूनच सवय बनली. लहानपणी खरोखर काहीच माहित नव्हते. जातीभेद, श्रीमंती, गरीबी काही नाही. आयुष्यात पुढे चालत असतांना जबर उन्हाच्या झळा बसू लागल्या सगळीकडे एकच निराशा. ओरडा ओरड तेव्हां कुठे कळून चुकले जीवन खरोखर काय आहे? आपला धर्म म्हणजे काय? आपण जे शिक्षण घेत आहो ते योग्य आहे काय?

दिवसामागून दिवस गेले. स्वामी विवेकानंदांचे नाव ११ वी लॅा ऐकले परंतु आर्थिक टंचाईने काही सुचले नाही. गोंधळल्यासारखे झाले पुढे स्वामी विवेकानंदांची सर्व पुस्तके वाचण्यात आली. खाडकन् साक्षात्कार झाल्यासारखे झाले खरोखरच खरा धर्म कोणता? खरे ज्ञान ते कोणते?

माझे भाग्य मला शिर्डीस जाण्यास भेटले. जीवन बदलू लागले. आपले ह्या जगात कुणीतरी आहे. आपला धर्म आहे. परमेश्वर आहे. ज्ञान आहे हे कळले ... समजले साईदेवांची सावली मिळाली.

संत साईबाबांचे साधे तत्त्वज्ञान व स्वामी विवेकानंदांचे तत्त्वज्ञान, हे एकाच वृक्षाच्या दोन फांद्या नक्कीच आहे. नवयुगाच्या संस्कृतीला योग्य वळण देण्याचे काम ह्या आपल्या देशाच्या महापुरुषाच्या कठोर तपश्चर्याने सार्थक करून सोडले स्वामी विवेकानंदाने सारे जग हादरून सोडले ते प्रेमाने तर संत

श्रीसाईबाबांचा चमत्कार

-डॉ. एन्. पी. डंगे
मे. अॉ. जि. प. दवा. भोसे
ता. मिरज, जि. सांगली

● आमच्या दवाखान्यात ट्रेड दाई म्हणून काम करणाऱ्या चव्हाण बाईंनी मला एकदा 'साईलीला' मासिक आणून दिले. ते वाचून पाहिले. अनेकांना अनेक प्रकारचे अनुभव आलेले त्यात वाचावयास मिळाले. ते मासिक आवडल्याने मी ही वार्षिक वर्गणी भरून मासिक चालू केले. इतरांचे प्रमाणे आपणही साई बाबांचे समाधिचे दर्शनास शिर्डीस जावे व आपणासही काही अनुभव येतात हे पहावे असे मी मनाने ठरविले.

१९८१-८२ साली माझी ज्येष्ठ कन्या वंदना ही दहावीचा अभ्यास करीत होती. सुरवातीपासूनच तिचा अभ्यास चांगला होता. माध्यमिक शिष्यवृत्तिही तिला मिळालेली होती. परंतु माझी एक अपेक्षा होती की तिचा भोसे येथील हायस्कूलला पहिला नंबर यावा व प्रथम मानकरींच्या बोर्डावर तिचे नाव लिहिले जावे. परंतु तिच्याच वर्गात दोन मुले तिच्या पेक्षाही हुषार होती व ती मुले आपला पहिला, दुसरा नंबर कधीच सोडत नव्हती. त्यामुळे हिला जरी ७५ ते ८० टक्के मार्कस् पडले असते तरी प्रथम क्रमांक येणेची शक्यता कमीच होती. परंतु साईबाबांचे फोटोपुढे बसून साईबाबांना मागणे मागून घेतले की माझ्या कन्येचा - वंदनाचा या हायस्कूलला पहिला नंबर आला तर ही बातमी मी साईलीला मासिकात प्रसिद्धीस देईन व शिर्डीस तुमच्या दर्शनाला आम्ही सर्वजण येऊ.

परीक्षा देणिंग सेंटरला सुरू झाली. जाताना साईबाबांची उदी वंदनास जवळ टेवगेस सांगितली होतीच. सर्वच पेपर्स समाधानकारक गेले. रिझल्ट जसजसा जवळ येऊ लागला तसे मन अधिर होऊ लागले. बेचैनी वाढली विशेष म्हणजे शिर्डीस जाणेचा योगही आला. आम्ही सर्वजण स्पेशल जिपने

शिर्डीस जाऊन आलो. येताना भरपूर उदी घेऊन आलो. व तिथेही समाधी-पुढे पुनः पूर्ववत वंदनाचा प्रथम क्रमांक येवो अशी मनोभावे प्रार्थना केली. शिर्डीहून आल्यानंतर दोन दिवसांनी एस. एस. सी. चा रिझल्ट होता. मनाची घालमेल होताच होती. रिझल्टच्या दिवशी सकाळी ७-३० वाजता हायस्कूलचा शिपाई घरी आला व त्याने सांगितले की वंदना डांगेचा हायस्कूलला प्रथम क्रमांक आलेला आहे. मी खूप आनंदित झालो. साईबाबांचे प्रेमाने मन भरून आले व ताबडतोब देवघरात जाऊन साईबाबांचे फोटोला वंदन करून पुन्हा हायस्कूलमध्ये प्रत्यक्ष रिझल्ट पाहून आलो. तिचा हायस्कूलला पहिला नंबर आला होताच एवढेच नव्हे तर संस्थेच्या ३ ही हायस्कूलमध्ये ती प्रथम आली होती. त्यामुळे तर खूपच आनंद झाला.

अशा तऱ्हेने साईबाबांनी माझे म्हणणे ऐकले व तेव्हांपासून बाबांचे वद्दल माझे मनामध्ये अधिकच भक्ति व प्रेम निर्माण झाले. व तेव्हांपासून मी रोज साईबाबांचे फोटोपुढे बसून 'ओम श्री साईबाबा' धामंत्राचा जप करित असतो. त्यानंतर मी 'साईसच्चरित' ही पोथीही मागविली व तिचेही मी दोनदा पारायण केले आहे.

ज्या ज्या वेळी आमच्यावर संकटे येतात किंवा अडचणी येतात तेव्हां तेव्हा बाबांची आम्ही मनोभावे प्रार्थना करतो व संकटमुक्त होतो. असाच यापुढेही बाबांनी आम्हांस संकटाचे वेळी धीर द्यावा, व त्यांचा आशीर्वाद आमचे पाटीशी असावा अशी मनोभावे त्यांचे चरणी प्रार्थना!

साईकृपेने बदली रद्द झाली

—श्री. मधुकर मंडलिक
मु. पो. ता. नवापूर जि. धुळे

० श्री सद्गुरु साईबाबांचे अलौकिक अनुभव त्यांच्यावर नितांत श्रद्धा बाळगणाऱ्या भक्तांना वेळोवेळी येत असतात. ज्या ज्या भक्तांनी आजही अंतःकरणपूर्वक हाक मारली, त्यांना मोठ्या अडचणीतून ... संकटातून ... आपत्तीतून वाचविल्याचा अनुभव बाबांच्या निर्वाणानंतरही येत असतात. असाच एक ज्वलंत अनुभव अगदी अलिकडेच मला आहे.

मी बाबांची दररोज पूजा-आरती-प्रार्थना करतो तसेच कुटुंबातीलही सर्वांची बाबांवर पूर्ण श्रद्धा आहे. दासगणू रचित 'श्री साईनाथ स्तवन मंजरी' रोज नित्यनेमाने वाचण्याचा माझा परिपाठ असल्याने कुटुंबातील कोणावरही संकट आले तर बाबा धावून येतात व ते संकट लागलीच दूर करतात.

कोण्या एका भविष्यकाराने सांगितले होते सन् १९८२ वर्ष बहुतेकांना अशांती ... धोका ... तसेच तापदायक जाईल त्याप्रमाणे मलाही सन् १९८२ ची अविस्मरणीय आठवण राहिली. आमच्या वरिष्ठ कार्यालयाकडून बातमी आली की, यावेळेस सीनियर लोकांच्या बदल्या होणार आहेत.

या बातमीने तर मी हक्कलोच कारण नवापूर शाखेत मीच सीनियर असल्याने माझी बदली होणार हे शंभर टक्के सूर्यप्रकाशाइतके स्वच्छ होते. तरी देखील माझा बाबांवर दृढविश्वास होता की, माझे बाबा माझी काळजी घेतील, माझी व मुलांची गैरसोय होऊ देणार नाहीत. माझी मोठी मुलगी एस. एस. सी. ला असल्याने तिचे यंदाचे वर्ष फार महत्त्वाचे होते. नववी पर्यंतचे शिक्षण एकाच हायस्कूलला झाल्याने बदलीमुळे शिक्षणाची अन्यत्र गैरसोय झाली असती व मलाही नवीन जागी रूजू व्हायचे म्हणजे सारेच अपरिचित. अशा धास्तावलेल्या मनस्थितीत मी बाबांचा जप करित असे.

वरीष्ठ कार्यालयाकडून आलेली बातमी अखेर खरी ठरली दि. ७-४-१९८२ च्या ऑर्डरीत माझी बदली साक्रीला झाली. बहुतेकांना वाटायचे बदली रद्द होणार नाही व नवीन नेमणूकीच्या जागी रूजू व्हावेच लागेल.

माझ्या मित्रमंडळींनी बदली रद्द होण्याच्या दृष्टीने प्रयत्नही केलेत परंतु एक-दीड महिना प्रयत्न करूनही प्रतिसाद मिळाला नाही त्यामुळे आमच्या कंपनीत निराशाचे वातावरण निर्माण झाले. माझी तर बाबांवर असीम श्रद्धा होती की, आपली बदली रद्द होईलच. आता जो काळ आहे तो कसोटीचा आहे. या कसोटीत आपण उतरले पाहिजे. मी जराही डगमगलो नाही. बाबांना म्हटले, "बाबा, शरण आलेल्या माझ्या सारख्या भक्ताचे काम वाया जाऊ देऊ नकोस जर माझी बदली रद्द झाली तर मी आलेला अनुभव "श्री साईलीला" मासिकाला पाठवीन.

शरण मज आला आणि वाया गेला

दाखवा दाखला ऐसा कोणी

या साईवचना प्रमाणे कोणीही विन्मुख होत नाही. साईबाबा भक्तांना म्हणतात "Why should you fear when I am here ? Cast all your burden on me and I will bear them." याप्रमाणे मी संकटांना म्हणजे बदलीला मुळीच घाबरलो नाहीं. दोन महिन्यापर्यंत कार्यमुक्त झालो नाहीं व तसे करण्याविषयी सुद्धा तगादा झाला नाहीं. तरी-देखील मनाचा तोल व श्रद्धा सारखी खालीवर होत होती.

बदली रद्द करण्याची ऑर्डर काढणे अशक्य आहे असे काही ऑफिसरांनी सांगितले. परंतु जगाचे सर्वोच्च ऑफिसर साईमाऊली पाठीशी असल्यामुळे दि. ९-६-८२ ला बदली रद्दची ऑर्डर आली. माझा तर विश्वास बसत नव्हता. खरोखरच साईकृपेने अशक्याचे शक्य झाले. बाबा भक्तांसाठी स्वतःचे वचन कसेही करून पुरे करतात

बाबा नेहमी म्हणत -

“झालो जरी गत प्राण
वाक्य माझे माना प्रमाण
माझी हाडे तुर्बतीमधून
देतील आश्वासन तुम्हांस ।
मी काय पण माझी तुर्बत
राहील तुम्हांसंगे बोलत
जो तीस अनन्य शरणागत
राहील डोलत - त्यास्थळे ।

आज समाधी घेऊन बाबांना ६५ वर्षे झाली असली तरी बाबांची समाधी भक्तांना पावत असते. वचनात म्हटलेच आहे की -

माझ्या समाधीची पायरी चढेल
दुःख हे हरेल सर्व त्याचे ।

असे दुःख हरण्याची हमी बाबांच्या समाधीने भक्तांना दिली आहे. कोणीही समाधीला कमी लेखू नये कारण सर्व दुःख दूर करण्याची हमीच समाधीने दिली आहे.

एका अनामिक कविने म्हटले आहे की, “ओ शिरडीवासी साईबाबा ... तुझी समाधि चेतन दिसते. ... तुझी समाधी आशिष देते ... एकाची तक्रार ऐकते ... अंगाचे दुःख हरिते ... बाबा समाधी आत जागते ... तुझी समाधी ... अना महादेव अवतारी बाबांना माझे शतशः प्रणाम!

शिर्डीच माझे पंढरपूर

—श्री. लक्ष्मण बापूराव रापतवार.
किल्ला वॉटर वर्क्स, नांदेड.

० नरहरी सोनार शिवभक्त होता. त्याने आराधना करून शिव शंकरास प्रसन्न करून घेतले होते. तो दररोज सकाळीच चंद्रभागेत स्नान करून मल्ली-कार्जुनाची पूजा करीत असे. तो पंढरपूरात राहून पांडुरंगाचे दर्शन तर काय परंतु त्या मंदिराच्या शिखराकडेसुद्धा चुकून पहात नसे. त्याची शंकरावर श्रद्धा व दृढ विश्वास होता. तो दुसऱ्या देवाची भक्ती करीत नसे. जसे ताच्या बाळास माते शिवाय कोणीच आवडत नसते. अथवा पतीव्रतेस पती शिवाय दुसरा देव नसतो तशी त्याची शिव भक्ती होती.

एका सावकाराने पांडुरंगास नवस केला होता की, मला मुलगा झाला तर मी सोन्याचा करगोटा तुझ्या कमरेस बांधीन. त्यास मुलगा झाला. त्यानं पांडुरंगाचे दर्शन घेतले व तेथील पुजाऱ्यांना विचारले की येथे कोणी चतुर सोनार आहे का? सर्वांनी त्यास नरहरी सोनाराचे नाव सुचविले. सावकार हिरे, रत्न व सोने घेऊन नरहरी सोनाराकडे आला व मला पांडुरंगास करगोटा करून द्या म्हणाला. तुम्ही जी मजुरी मागाल त्यापेक्षा जास्तच रक्कम मी देईन असे ही त्याने सांगितले.

नरहरी सोनारास कोडे पडले, त्याने तर पांडुरंगाचे देवळाच्या कळसाकडे सुद्धा पाहिले नव्हते. तो सावकारास म्हणाला तुम्ही दोरीने कमरेचे माप आणून द्या म्हणजे मी त्या मोजमापाप्रमाणे करगोटा तयार करून देईन. सावकारास आश्चर्य वाटले की हा पंढरपूरात राहून पांडुरंगाच्या दर्शनाचा विटाळ करतो. परंतु त्याच्यापेक्षा कुशल कारागीरही तेथे नव्हता म्हणून सावकाराने दोरीने माप आणून दिले. नरहरीने अती सुशोभित हिरेजडीत सुंदर करगोटा तयार करून दिला. ब्राम्हणाने अभिषेक वगैरे करून करगोटा कमरेस बांधावयाचा प्रयत्न केला पण तो कमी पडू लागला सावकाराने पुनः तो करगोटा नरहरीकडे आणून दिला. जेवढा कमी पडत होता तेवढा मोठा करून तांबडतोव सावकारास दिला. पुनः सावकाराने पांडुरंगाच्या कमरेस तो बांधण्याचा प्रयत्न केला तेव्हा तो पुष्कळच मोठा होऊन बसला.

हीरेजडीत सोन्याचा करगोटा घडीत लहान तर घडीत मोठा होत असलेला पाहून सावकाराने नरहरी सोनारास फारच विनवणी व काकुळती केली की तेथवर येऊन तुम्हीच कमरेचे माप घ्यावे. त्यावर नरहरीने डोळ्यास घट्ट कापडाची पट्टी बांधली व सावकाराने त्याचा हात धरून पांडुरंगाच्या मूर्तीजवळ नेले व कमरेच्या मापा करता हात वर धरले, तेव्हां नरहरी सोनाराच्या डोळ्यावरची पट्टी आपोआप सरकली व प्रहातो तो त्यास साक्षात् शंकराच्या अवतारात पांडुरंग दिसले. दशभुजा, पंचवदन, गळ्यात सर्पांचे वेढोळे, मस्तकी जटा शोभायमान, सर्व अंगास विभूति, अंगावर वाघाच्या कातड्याचे वस्त्र धारण करून विटेवर उभा असलेले शिवशंकरच त्याला दिसले, त्याला वाटले की हेच तर माझे कुल दैवत आहेत म्हणून त्याने पुनः देवाकडे पाहिले तो त्याला साक्षात् पांडुरंगाचे दर्शन घडले. पुनः त्याने डोळ्यास पट्टी बांधली, व हाताने माप घेता घेता पट्टीतून चोरून पाहिले तो त्याला पुनः शंकराचेच दर्शन घडले. त्याने डोळ्यावरची पट्टी काढली तर त्याला पांडुरंगाचेच दर्शन घडले. त्याच्या मनास अनुताप झाला की मी आजवर विनाकारण भेदभाव मनात धरला. पंढरीनाथ व कैलासनाथ दोन्ही वेगवेगळे नसून एकच आहेत. त्याला साक्षात्कार झाला, त्याने पांडुरंगाचे चरण धरले व क्षमा मागितली की हे शिवशंकरा मला क्षमा कर आजवर मी द्वैतभाव धरला होता तो आता नाहीसा झाला. माझे डोळे उघडण्याकरता व अज्ञान दूर करण्या करताच त्वा सावकारास हा नवस करावयास लावला. त्यावर पंढरीनाथ हसले व म्हणाले की अरे आजवर त्वा केलेली भक्ती मलाच पावन झाली म्हणूनच तर मी तुला प्रत्यक्ष दर्शन देण्याकरता येथे बोलावले. नरहरी सोनाराचा भ्रम नाहीसा झाला व सर्व ठायी परमेश्वर एकच आहे. कोणत्याही देवाची भक्ती केल्यास ती परमेश्वरासच पावन होते. तेव्हांपासून नरहरी सोनार हरी भजनात व कीर्तनात तल्लीन झाला. त्याची किर्ती वाढली व तो सर्वश्रेष्ठ भक्त बनला.

त्याचप्रमाणे प्रत्येक भक्ताला साईबाबांने त्याच्या इच्छित देवते प्रमाणेच दर्शन दिले. कोणाला ते राम, कोणाला कृष्ण, तर कोणाला कमरेवर हात ठेऊन पंढरीनाथच उभे आहेत असे दर्शन ते देत.

नानासाहेब चांदोरकर साईबाबांचे निस्सीम भक्त ते मामलतदार होते. त्यांची बदली नंदूरवारला झाली. तेव्हां ते साईबाबांच्या दर्शना करता सहकुटुंब सहपरीवार निघाले. अगोदर साईबाबांचे दर्शन घेऊन नंतर पंढरपुरास जावे असा

त्यांचा हेतु होता. त्यांनी शिरडीस कोणासही पत्र पाठविले नव्हते, व कोणास ते येणार म्हणून कल्पनाही नव्हती. परंतु अंतर्ज्ञानी साईबाबांचे डोळे चोहोकडे असतात. नानासाहेब गावाच्या शिवेवर असतील त्यावेळी बाबा म्हाळसापती, अप्पा, शिंदे, काशीराम ह्या भक्तांबरोबर बोलत बसले होते. एकाएकीच साईबाबा म्हणाले की पंढरीचे दार उघडले आहे. आपण सर्वजण मिळून भजन करू, बाबा स्वतःच म्हणू लागले -

“पंढरपूरला जायाचे जायाचे, तिथेच मजला राहायचे ”

“तिथेच मजला राह्याचे राह्याचे, घर ते माझ्या रायाचे”

सर्वजण मिळून वरील ओव्या म्हणत असतानाच नानासाहेब येऊन उतरले व सर्व परिवारासह साईचरणी नमन केले. नानासाहेब आश्चर्यचकित झाले की बाबांना सर्वच काहीं अवगत झाले आता हीच आपली पंढरी व साईबाबाच पंढरीनाथ म्हणून पाया पडले. तीर्थप्रसाद घेतला व बाबांच्या आशीर्वादाने धन्य झाले, व बाबांच्या आज्ञेने पंढरपूरस जावयास निघाले.

एकदा तात्यासाहेब नूलकरांचे मित्र डॉ. पंडीत साईबाबांच्या दर्शनाकरिता आले, मशीदीत जाऊन दर्शन घेतले व थोडावेळ निवांत बसले, बाबांनी डॉक्टरांना दादा भटाच्या घरी त्वरीत जाण्याची आज्ञा दिली. तेव्हां दादा साईबाबांच्या पूजेचे साहित्य घेऊन बाहेर निघाले डॉक्टर पंडीतही त्यांच्या समवेत आले. दादानी बाबांची पूजाअर्चा केली. डॉक्टर पंडीतने दादांच्या तबकातून गंधाची वाटी घेतली व बाबांच्या कपाळी सुरेख त्रीपुंड्र रेखीला. दादा मनातच धाबरले. कारण बाबांच्या कपाळी गंध लावण्याची परवानगी कोणासही नव्हती. आता बाबा रागात येऊन काय अनर्थ घडेल म्हणून दादा चिंतीत झाले. परंतु साई बाबा एकही अक्षर बोलले नाहीत उलट त्यांची मुद्रा प्रसन्न दिसत होती. सायंकाळी दादानी साईबाबांस विचारले की तुम्ही आम्हां भक्तास कपाळास स्पर्श देखील करू देत नाहीत, रागावता व सटका मारावयास धावता मग आज सकाळी या डॉक्टर पंडीतास तुम्ही चकार शब्द सुद्धा काढला नाहीत ह्याचे कारण काय, त्यावर बाबा म्हणाले की अरे त्याचा गुरु ब्राम्हण आहे. त्याच्या मनात मी मुसलमान आहे म्हणून शंकासुद्धा आली नाही व मला त्यांनी गुरु समजूनच गंध लावले त्याने मला फसविले मी त्याच्या अधीन झालो. दादास बाबा गंमतीने काहीतरी सांगित आहेत असे वाटले. परंतु संध्याकाळी जेव्हा

दादा व डॉक्टरच्या गप्पा चालल्या तेव्हां डॉक्टराने सांगितले की माझे गुरु धोपेश्वरीचे रघुनाथ महाराज आहेत, ज्यांना "काका पुराणिक" म्हणतात. मी साईबाबांस माझे सद्गुरु समजूनच गंधाचा टीळा लावला. साईबाबा त्यांच्या मनातील भक्तीभाव पाहून स्वतः काका पुराणिक बनले.

राव बहादूर हरी विनायक साठे हे बाबांचे परमभक्त होते. त्यांनी यात्रे-करुंच्या उतरण्याकरिता शिरडीत एक वाडाही बांधला. साठे यांच्याकडे मेघा नावाचा एक सेवक होता. तो शिवभक्त. नित्यनेमाने तो शिवलिंगाची पूजा करी. पुढे रावबहादूर साठे यांनी मेघाला शिरडीस साईबाबांच्या सेवेसाठी पाठविले. शंकराची पूजा सोडून एका मुसलमान फकीराची सेवा व पूजा करण्याचा मालकाचा हुकूम ऐकून मेघाला फार वाईट वाटले. साठ्यांनी त्याची समजूत घातली. व बाबांच्या खऱ्या स्वरूपाची थोडी ओळख करून दिली. तेव्हां थोडे समाधान वाटून मेघा शिर्डीस आला. द्वारकामाईच्या आवारात पाय ठेवताच साईबाबा एकदम हातात दगड घेऊन उठले व रागाने म्हणाले खबरदार वर आलास तर, चालता हो, मुसलमानाकडे कशाला आलास? मेघाला थरकाप सुटला तो घाबरला परंतु बाबांचा हा राग वरवर होता. अंतरी तो दयेचा सागर होता मेघासही आश्चर्य वाटले, की इतक्या लांबची गोष्ट बाबांस कशी समजली. तो थोडे दिवस राहून सेवा करित राहिला परंतु मनी दृढ विश्वास बसेना म्हणून तो परत घरी गेला. तेथे त्याला ज्वराने पळाडले तो त्रस्त झाला. पुनः त्याला बाबांचा ध्यास लागला व शिर्डीस परत आला, त्याची साईचरणी श्रद्धा वाढत गेली व तो साईचा परम भक्त बनला. त्याने साईबाबांना शंकराचाच अवतार समजून पूजा करावयाची. नेहमी त्याच्यामुखी शंकर शंकराचा जप चालावयाचा. कोस दीड कोस जाऊन बेलपत्री आणावयाची व साईबाबांची

पूजा करावयाची. सर्व गावातील दैवतांची पूजा करून दुपारच्या साईबाबांच्या आरतीचा मान त्यास मिळत असे. एके दिवशी सर्व गावातील देवांची पूजा त्यांनी केली परंतु खूप प्रयत्न करूनही खंडोबाच्या देवळाचे दार उघडेना इकडे दुपारची आरतीची वेळ होत असल्यामुळे तो मशीदीत आला. त्याच्या मनांत खंडोबाच्या पूजेची तळमळ होतीच. तो मशिदीत येताच अंतर्ज्ञानी बाबा त्यास म्हणाले त्या एका देवास का बगळले जा त्वरीत जाऊन पूजा आटोपून ये. तो परत खंडेरायाच्या देवळात आला तेव्हां दार उघडे पाहून त्यास आश्चर्य वाटले. ही सर्व साईबाबांचीच लीला होती. एकदा मकरसंक्रांतीस मेघाच्या

मनात गोदावरीच्या पाण्याने साईबाबांस स्नान घालवे अशी इच्छा झाली. त्याने बाबांस विचारले तेव्हा बाबा म्हणाले की तुझी जशी इच्छा असेल तसे कर परंतु एक अट लक्षात ठेव माझे फक्त डोकेच भिजले पाहिजे. अंगावर पाणी टाकू नकोस. मेघाने आठ कोस पायी चालत घागरभर गोदावरीचे उदक आणले. घंगाळ्यात पाणी ओतले व बाबांस पाटावर बसवून चंदन लावले, बाबांनी डोके पुढे केले व थोडेसेच पाणी डोक्यावर टाक म्हणून सांगितले. परंतु मेघाने डोक्यावर पाणी टाकता टाकता प्रेमाने उचंबळून हर हर गंगे म्हणून घागरभर पाणी डोक्यावर रिचविले, व म्हणाला, माझा शंकर संपूर्ण न्हाला. म्हणून मला आनंद वाटत आहे. परंतु त्याने पाहिले तेव्हा त्यास आश्चर्याचा धक्का बसला की बाबांचे डोकेच तेवढे भिजले होते. अंगावर पाण्याचा एक थेंबही नव्हता. धोतरही भिजले नव्हते. मेघास नवल वाटले ज्याप्रमाणे गंगा फक्त शंकराच्या जटातून वाहते त्याचप्रमाणे ही साईबाबांची लीला होती. मेघाची साईचरणी दृढ श्रद्धा बसली. त्यास साईबाबांने कोणीतरी आणून दिलेली शंकराची पिंडी पूजे करता दिली, व मेघास म्हणाले ह्या शंकराची मनो-भावाने त्रिशूळ काढून पूजा कर. मेघाची साईबाबांवर भक्ती वाढतच गेली. त्याला साईबाबा शिष्यरूपच दिसत होते व त्याने आपले अखंड आयुष्य साईबाबांच्या सेवेत अर्पण केले.

साईबाबांची गुरुकिल्ली अगदी निराळी आहे. जशी कासवी आपल्या पिलांना काहीं न देता आपल्या नजरेने त्यांचे पालन-पोषण करीत असते त्याच प्रमाणे बाबांनी कोणालाही उपदेश अगर मंत्र न देता आपल्या कृपादृष्टीनेच निर-निराळ्या वेळी भक्ताच्या योग्यतेप्रमाणे त्यांना ब्रम्हानंद मिळवून दिला. जगाच्या पाठीवरील सर्व धर्मीय लोक संतास मान देतात, त्यांच्या चरणकमली आपली मस्तके नम्र करतात राव, रंक सर्वच संतांच्या चरणी लीन होतात व त्यांना परमेश्वर समजूनच भजतात. इच्छित वस्तू प्राप्त करून देणारी जशी कामधेनु, कल्पीत वस्तू मिळवून देणारा कल्पवृक्ष, लोहाचा सुवर्ण करून देणारा जसा परीस त्याचप्रमाणे संतांच्या सेवेने त्यांच्या भक्तीने इच्छित मनोरथ पूर्ण होत. त्यांच्या लोहरूपी दुर्वृत्ती मावळून त्या ठिकाणी सुवर्ण रूप, सद्गुण झळकतात व संतांच्या अशीर्वादाने ते मोक्षपदाचे अधिकारी बनतात.

गणेश दत्तात्रय सहस्रबुद्धे म्हणजेच "दासगणू महाराज" हे पूर्वी पोलीस खात्यात होते. त्यांना लावण्या व तमाशाचा नाद होता. पूर्वजन्माच्या पुण्याई-